

K 25. VÝROČÍ SLAVNOSTI VE FILIPOVĚ V NEDĚLI 16.ČERVNA 1985

V době, kdy už končila generální oprava filipovské baziliky - trvala plných 6 let, - začátkem listopadu 1984 jsem osobně navštívil v Arcibiskupském paláci v Praze pana kardinála Františka Tomáška, abych s ním dojednal jeho návštěvu na tomto poutním místě a abych jej požádal o první bohoslužby. Pan kardinál s pozváním rád souhlasil a tehdy jsme se rovněž dohodli na pevném datu začátkem mariánského měsíce května v následujícím roce 1985.

Slavnostní otevření baziliky Panny Marie Pomocnice křesťanů se tedy původně mělo konat už v pátek 3.května, kdy byl tehdy z neděle přesunutý den pracovního volna, a o kterém se předem mluvilo dlouhou dobu. Věřící z celého okolí i z dálky se těšili na tento den, měl jsem také hlášeno mnoho autobusů ze všech stran ČSR i NDR, ale 3 týdny před tímto datem ze strany státních úřadů nebyla slavnost povolena. Předběžně jsem se dozvěděl o tomto zákazu slavnosti od dvou biskupských sekretářů z NDR, kteří mě soukromě navštívili na velikonoční pondělí (8.4.), ale já jsem tomu nechtěl věřit. Hned druhý den nato jsem byl předvolán k předsedovi ONV v Děčíně, kdy jsem se dozvěděl, že je to pravda, že se ve Filipově v tento den nesmějí nejen konat bohoslužby, ale že musí být dokonce bazilika zcela uzavřena. Když jsem vyžadoval vysvětlení, dostal jsem odpověď, že pan kardinál Tomášek, kterého jsme do Filipova pozvali, nemůže kvůli jiné povinnosti přijet??? Věděl jsem od samého začátku, že je to jen výmluva, i když jsem se ten pravý důvod nikdy nedozvěděl. Snad to mělo nějakou souvislost se 40.výročím osvobození a úřady se bály Němců, kteří se do Filipova ze všech stran chystali.

Dopadlo to nakonec tak, že jsem s okresním církevním tajemníkem nejen přece usmlouval otevření baziliky, ale dokonce i bohoslužby, které jsem ovšem mohl mít pouze já sám, a to u původního hlavního oltáře, tedy zády k lidu, i když se jich účastnil např. pan biskup Otčenášek a desítky kněží, kteří ale nesměli přistoupit k oltáři a se mnou koncelebrovat. Aby byl všeobecně znemožněn přístup do baziliky a vůbec do jejího okolí, tak už od 1.května byly umístěny na silnici 1 km z obou stran dopravní značky „zákaz zastavení“. Kdo v tomto prostoru zastavil, platil pokutu. Parkoviště byla daleko, lidé museli pěšky. Po celém okolí na silnicích byly velké kontroly občanských i řidičských průkazů, každého si zapisovali a zejména zdržovali, aby věřící nestihli začátek bohoslužby, který byl stanoven na 9,30h. I přes všechny zákazy a překážky se ale bazilika do posledního místa v pátek 3.května zaplnila věřícími z Čech, Moravy, Slovenska, NDR i NSR, až jsem sám měl z toho určitou obavu. Na vše pečlivě však dohlížel od brzkého rána sám okresní církevní tajemník. A podle zkušeností jistě nejen on !!

Bylo ihned samozřejmě tehdy jednáno s panem kardinálem Tomáškem o jiném vhodném termínu, který by byl pro něj nejpřijatelnější, a to byla neděle 16.června, i když už ji měl předtím obsazenou. V té době jsme ještě totiž neměli biskupa a on byl jediný, kdo nám mohl posvětit nový mramorový obětní stůl a také zejména korunovat zlatou korunkou filipovskou Madonu z milostné kaple. Korunka byla v dubnu t.r. nejprve dopravena do Říma, kde ji tehdejší papež Jan Pavel II. požehnal. Filipovu ji darovala katolická organizace Ackermann-gemeinde z Mnichova a má 6 českých granátů. Tedy německé zlato a české granáty – jak je to jistě symbolické! K této slavnosti jsme mariánskou sochu, která je z kararského mramoru a kterou věnovala do milostné kaple při své pouti zbožná polská baronka Racsinská, přenesli z kaple do baziliky v blízkosti obětního stolu v presbytáři.

V sobotu 15.června odpoledne jsme se pak sešli v bazilice nejprve ke zpívaným mariánským nešporám, které složil pro tuto naši slavnost P.Josef Olejník a kterým předsedal litoměřický kanovník Mons.Václav Červinka. V nádherně vyzdobeném interiéru před obětním stolem vynikala veliká váza, která obsahovala 100 růží a ty nám připomínaly 100 let od postavení a posvěcení filipovské baziliky, k čemuž nás také vedla generální oprava interiéru i exteriéru tohoto kostela.

A tak se přiblížila neděle a všichni jsme v radostné a slavnostní náladě, už bez nějakých mimořádných kontrol a překážek, opět v přeplněné bazilice, přivítali konečně pana kardinála Františka Tomáška, několik kapitulních vikářů, desítky kněží, ti už také tento den mohli všichni koncelebrovat, ale i svatojakubský chrámový sbor a orchestr s dirigentem panem Josefem Herclem z Prahy, kteří provedli Mši D-dur Antonína Dvořáka a závěrem Dvořákovu Te Deum. Na tuto slavnost přijeli z tehdejší NDR 2 světící biskupové – z Berlína a z Drážďan, ovšem ti nesměli k oltáři, poněvadž nedostali k tomu potřebný „státní souhlas“.

Byl to nezapomenutelný den pro každého, kdo slyšel osobně bezprostředně a nebojácně kázat pana kardinála Tomáška, jehož slova byla několikrát přerušována potleskem a po třech hodinách slavnosti, když odcházel s kyticí růží, se zdálo, že potlesk nepřestane vůbec a ten pak pokračoval ještě dále venku při zaplněném prostranství, poněvadž se všichni ani do vnitřku baziliky na bohoslužby nevešli.

Tento den ještě jistě dosud žije ve vzpomínkách těch, kteří se ho osobně tehdy účastnili, ale myslíme při tom zejména na ty, kteří svou obětavostí a láskou k tomuto poutnímu místu a k Matce Boží, která si toto místo v roce 1866 zvolila, darovali nespočítatelné hodiny nelehké dobrovolné práce, ale hlavně dostatek finančních prostředků, aby k obnově tohoto díla v letech 1979 – 84 mohlo vůbec dojít. Mnozí z těchto obětavých dobrovolných pracovníků už nejsou bohužel dnes mezi námi, ale věříme, že svou odměnu dostali v nebesích. Na ty, kteří dosud žijí, myslím ale stejně také, poněvadž bez společné práce nás všech bychom neprožili onen slavný den – neděli 16.června 1985, ale neměli bychom ani dosud stále krásnou poutní baziliku Panny Marie Pomocnice křesťanů ve Filipově.

P.Zdeněk Maryška, t.č.děkan v Sobotce